

HAKLARIMIZ İÇİN DAYANIŞMAYA, EŞİTLİK İÇİN MÜCADELEYE

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ), Türkiye’de ve dünyada kadınların insan haklarını savunmak ve hayata geçirmek amacıyla 1993 yılında kurulan bağımsız bir kadın örgütüdür. Adını Birleşmiş Milletler’in (BM) aynı yıl Viyana’da düzenlediği İnsan Hakları Dünya Konferansı’nda ortaya çıkan “kadın hakları insan haklarıdır” söyleminden almıştır. KİH-YÇ, kadının insan haklarının eksiksiz uygulanmasını ve kadınların hayatın her alanına özgür bireyler ve eşit yurttaşlar olarak katılımını desteklemek amacıyla yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde çalışır.

20 yılı aşkın bir zamandır çalışmalarına devam eden KİH-YÇ, bu süreç içinde aşağıdaki ödülleri aldı:

1999: Toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal adaletin gelişmesine katkılarından dolayı, Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (AWID) tarafından **Öncü Çözümler Ödülü**

2004: Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), **Uluslararası Yeni Taktikler Programı** tarafından insan hakları konusunda dünya çapındaki en iyi taktiklerden biri olarak seçilmiştir.

2007: Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR) adı altında oluşturduğu dayanışma ağı ve yürüttüğü savunuculuk çalışmalarından dolayı, **Gruber Vakfı Uluslararası Kadın Hakları Ödülü**

2015: Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği kurucularından Pınar İlkcaracan, Uluslararası Kadın Sağlığı Koalisyonu (International Women’s Health Coalition – IWHC) tarafından kadın ve kız çocukları için sağlıklı ve güvenli toplumlar kurma konusunda çalışan cesur kadınları desteklemek adına verilen **“Joan B. Dunlop Ödülü”**ne layık görüldü.

YAKLAŞIMIMIZ

KİH-YÇ, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın haklarının hayata geçmesi çerçevesinde sürdürülebilir bir değişim ve dönüşümü hedefler. Bu değişimin yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası olmak üzere her düzeyde gerçekleşmesi için çalışır. Gerçek ve kalıcı dönüşümün, kadınların eşitlik ve hak mücadelesinin tüm düzeylerde ve birbiriyle ilişki içinde yürütülmesiyle sağlanabileceğine inanır.

Bu çerçevede kadının insan haklarına bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşmayı ve kadınları ilgilendiren çeşitli konular (kadına yönelik şiddet, eğitim, ekonomik haklar, yasal haklar, cinsellik, doğurganlık hakları, kız çocuklarının hakları, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi) arasındaki bağlantıları dikkate alarak çalışmayı esas alır. Kadınlarla ilgili ulusal yasal mevzuatın ve uluslararası belge ve mekanizmaların kadınlar lehine düzenlenmesi ve iyileştirilmesi amacıyla Türkiye ve dünyadaki kadın platform ve koalisyonlarında aktif olarak yer alır.

KİH-YÇ, kuruluşundan bu yana kadının insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde benzer amaçtaki diğer kadın ve LGBTIQ* örgütleriyle birlikte hareket ederek, eylemlilik ve araştırma, yayın-materyal üretimi ve

dağıtımı, eğitim, izleme, raporlama, savunuculuk ve ağ kurma gibi çeşitli yöntemleri bir arada kullanır.

AMAÇLARIMIZ

- ☞ Kadının insan haklarını temel alan eğitim programları geliştirip uygulamak yoluyla kadınların haklarını kullanabilmeleri için farkındalık ve becerilerini artırmak ve toplumsal değişimde aktif olmaları konusunda teşvik etmek;
- ☞ Kadının insan hakları alanında çalışanların ve aktivistlerin, kadın ve LGBTIQ haklarıyla ilgili farkındalıklarını artırmak amacıyla kapasite geliştirmek;
- ☞ Kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan kişileri ve kurumları bir araya getiren uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel dayanışma ağları oluşturma yoluyla eşitlikçi ve ayrımcılık karşıtı yaklaşımı güçlendirmek;
- ☞ Kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve geliştirilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası düzeylerde aktif savunuculuk yapmak;
- ☞ Feminist bilgiyi üretmek, paylaşmak ve yaygınlaştırmak.

PROGRAMLARIMIZ

1) KADININ İNSAN HAKLARI EĞİTİM PROGRAMI (KİHEP)

1995 yılında KİH-YÇ tarafından geliştirilen ve 20 yılı aşkın bir zamandır aralıksız uygulanan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), kadınların kendi yaşamlarında söz sahibi olmalarını ve haklarını hayatın her alanında eksiksiz kullanabilmelerini hedefleyen 16 haftalık bir programdır. KİHEP bu çerçevede kadınların farkındalık ve becerilerini artırmayı amaçlar ve onları toplumsal değişime aktif olarak katılmaya teşvik eder. Program kadının insan hakları, anayasal ve medeni haklar, kadına yönelik şiddet, şiddetle mücadele stratejileri, ekonomik haklar, iletişim becerileri, toplumsal cinsiyete duyarlı çocuk yetiştirme, çocuk hakları, cinsellik, doğurganlık hakları, siyasi haklar, feminizm ve örgütlenme konularını içerir.

KİHEP 1998-2011 yılları arasında Türkiye’de devlet-STK işbirliği açısından benzersiz bir modelle, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ile birlikte uygulandı. Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı ile SHÇEK’in lağvedilmesinden bu yana ise KİHEP, belediyelerin kadın danışma merkezleri ve bağımsız kadın örgütlerinden eğitimciler ile yürütülmektedir.

© Yirmi senedir aralıksız uygulanan KİHEP’e Türkiye’nin 56 ilinden ve KKTC’den katılan kadın sayısı 15 bine yakındır.

© KİH-YÇ, 2 pilot olmak üzere toplam 12 KİHEP Eğitici Eğitimi düzenleyerek 233 kişinin bu eğitimlerden yararlanmasını sağladı.

© Kadınların yasal, cinsel, doğurganlık ve ekonomik haklarını konu alan başta “Haklarımız Var!” kitapçık serisi ve “Mor Dizi” belgeselleri olmak üzere çeşitli yayın ve materyaller on binlerce kadına ulaştı.

© Kadınların insan hakları mücadelesini aynı zamanda örgütlü bir temelde destekleyen KİHEP, pek çok bağımsız yerel kadın örgütlenmesinin doğmasına önayak oldu ve olmaya devam etmektedir.

© Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Ankara Ofisi ile işbirliği içinde 2016 yılında yürütülen proje kapsamında mesleki eğitim kurslarına katılarak istihdama girmeye hazırlanan kadınlar için özel olarak geliştirilen 10 haftalık bir eğitim programından 830 kadın yararlanmış ve yine bu kapsamda kamu ve özel sektör çalışanı 1300’den fazla kadın ve erkeğin katılımıyla *Eşitliği Destekliyorum* Seminerleri düzenlenmiştir.

© KİHEP’in daha sürdürülebilir işbirlikleri çerçevesinde devam etmesi amacıyla kamu kurumlarıyla işbirliğine öncelik veren KİH-YÇ, 2016-2017 yıllarında *KİHEP Kurumsal İşbirliği Protokolü*’nü İzmir Güzelbahçe Belediyesi, Seferihisar Belediyesi, Balçova Belediyesi, Gaziemir Belediyesi, Karşıyaka Belediyesi, Karabağlar Belediyesi, Aydın Kuşadası Belediyesi, Ankara Çankaya Belediyesi ve İstanbul

Kadıköy Belediyesi olmak üzere 9 belediye ile imzalamıştır. Protokol kapsamında yürütülen KİHEP grup çalışmalarının yanı sıra Çankaya Belediyesi, Karabağlar Belediyesi ve Kadıköy Belediyesi çalışanlarına yönelik *Eşitliği Destekliyorum Seminerleri*'nin de düzenlenmesi planlanmaktadır.

☞ “Haklarımız Var” kitapçıkları ve “Mor Dizi” Kürtçeye çevrilerek, ilk kez kadının insan haklarına dair kapsamlı bilgiler Kürtçe olarak da erişilebilir hale geldi.

2) SAVUNUCULUK

KİH-YÇ kadınların insan haklarının geliştirilmesine ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik yasal değişikliklerin ve uygulamaların iyileştirilmesi amacıyla, ulusal ve uluslararası düzeylerde baskı grupları oluşturur ve eylem kampanyaları düzenler. Kadınların insan haklarının hayata geçirilmesi için yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde verilen mücadeleler arasında köprüler kurmayı öncelik edinir.

Yirmi yıldır kesintisiz sürdürdüğü aktivizm, savunuculuk ve dayanışma ağları oluşturma çabaları aracılığıyla KİH-YÇ, Türkiye’deki çeşitli yasal reformlara katkı sağlamış, Müslüman toplumlarda ve Birleşmiş Milletler (BM) düzeyinde cinsel ve bedensel hakların geliştirilmesinin yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve kadının insan haklarının hayata geçirilmesi için küresel politikalarda yer almasında etkili olmuştur.

☞ Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) Komitesi’nde sözleşmenin Türkiye’deki uygulanışının değerlendirildiği dönemsel oturumlarda lobi yapmış; 1997, 2005, 2010 STK Gölge Raporu ve savunuculuk çalışmalarını koordine etmiş, 2016 STK Gölge Raporu ve savunuculuk süreçlerine önemli katkılarda bulunmuştur.

KİH-YÇ, örgütlü kadın hareketi ile işbirliği içinde çok sayıda ulusal kampanya başlatmış ve bunların koordinasyonunu üstlenmiştir:

* 1997 Bekâret Kontrolüne Karşı Kampanya

☞ 1997 yılında bekâret kontrollerine idari yasak getirildi.

* 1997–1998 Eviçi Şiddete Karşı Koruma Emri Yasası için Kampanya

☞ 1998’de 4320 sayılı kanun kabul edildi.

* 2000–2001 Türk Medeni Kanunu’nda Tam Eşitlik için Kampanya

☞ Türk Medeni Kanunu’nda tam eşitlik sağlandı.

* 2001 Türkiye’nin CEDAW İhtiyari Protokolü’nü Onaylaması için Kampanya

☞ CEDAW İhtiyari Protokolü 2002’de yürürlüğe girdi.

* 2002–2004 Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısından Türk Ceza Kanunu Reformu Kampanyası

☞ Türk Ceza Kanunu’nda 30’u aşkın yasa maddesi değiştirilerek cinsel ve bedensel haklar güvenceye alındı.

* 2011-2012 Şiddete Son Kampanyası

☞ 2012’de 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa yürürlüğe girdi.

☞ KİH-YÇ Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Güney ile Güneydoğu Asya’da bu alanda mücadele eden sivil toplum örgütü, araştırmacı ve akademisyenleri bir araya getirerek 2001 yılında Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu’nun (CSBR) kurulmasına önayak olmuş ve 10 sene uluslararası koordinasyon ofisi görevini yürütmüştür. Koalisyon, Müslüman toplumlarda cinsellik konusunda çalışan tek uluslararası dayanışma ağıdır ve 15 ülkeden 38 üyesi vardır.

☞ BM düzeyinde kadınların, kız çocuklarının ve LGBTIQ bireylerin insan hakları için savunuculuk yapmıştır. Kadının Statüsü Komitesi, Nüfus ve Kalkınma Komitesi, Pekin+5, Pekin+10, ICPD+10, ICPD+15, ICPD+20, Pekin+20, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi süreçlere katılıp katkıda bulunmuştur.

☞ KİH-YÇ’nin savunuculuğu ve uluslararası kadın hareketi ile işbirliği sayesinde “toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesi” Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’nde (SKH) başlı başına bir hedef (Hedef 5) olarak kabul edilmiştir. KİH-YÇ, Türkiye’nin SKH kapsamında gönüllü gözden geçirme sürecinde gölge rapor hazırlamış ve uluslararası savunuculuk çalışmaları gerçekleştirmiştir. KİH-YÇ aynı zamanda SKH’nin Türkiye’de kadınlar ve sivil toplum örgütleri tarafından sahiplenilmesi için farkındalık kampanyalarını hayata geçirmiş, devletin geniş paydaş katılımlı bir şekilde SKH’ni hayata geçirmesi için

savunuculuk çalışmaları yürütmüştür.

☞ Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İç Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) Türkiye İzleme Platformu’nun kurucuları arasında yer almış, Sözleşme’nin GREVIO olarak anılan Komitesi’ne Türkiye’den gösterilecek adayın belirlenmesi sürecinde etkin rol oynayarak komite başkanı olarak feminist bir akademisyenin seçilmesi için başarılı bir kampanya yürütmüştür.

3) FEMİNİST BİLGİ ÜRETİMİ, PAYLAŞIMI VE YAYGINLAŞTIRILMASI

KİH-YÇ, kadınların medeni, ekonomik, siyasi, cinsel, bedensel ve doğurganlık haklarını kullanmasını engelleyen unsurları belirleyip, bu engelleri ortadan kaldırmaya yönelik eylem ve politikalar oluşturmak için ulusal ve uluslararası araştırmalar yürütür. Aynı zamanda yayın ve materyaller geliştirerek ilgili kişi ve kurumlarla en geniş şekilde paylaşır. Kadınların mücadele kazanımlarını ve başarılı yöntemlerini paylaşarak artırmayı, bilgi ve deneyimlerini belgelemeyi özellikle önemser.

Ayrıca kadının insan haklarına ilişkin bilgileri her eğitim düzeyinden kadının anlayabileceği ve erişebileceği şekilde yazılı, görsel ve dijital yayınlar aracılığıyla kadınların kullanımına sunar ve yaygınlaştırır.

BAZI YAYINLARIMIZ*

- *Haklarımız Var!* (Türkçe ve Kürtçe)
- *Cinselliğimiz Var!* (Türkçe ve Kürtçe)
- *Doğurganlık Haklarımız Var!* (Türkçe ve Kürtçe)
- *Ekonomik Haklarımız Var!*
- *Mor Dizi Belgesel Serisi* (Türkçe ve Kürtçe)
- *Kadınlarla Mor Bülten Dergisi* (Sürekli yayını)
- *Sıcak Yuva Masalı: Aile içi Şiddet ve Cinsel Taciz*
- *Birleşmiş Milletler CEDAW Sürecinde Sivil Toplum Örgütleri ile Savunuculuk ve Lobicilik - Türkiye Gölge Raporları: 1997 & 2005 Deneyimleri*
- *Pekin+5: Birleşmiş Milletler' de Kadının İnsan Hakları ve Türkiye'nin Taahhütleri*
- *KİHEP: Devlet Kaynaklarını Türkiye'de Kadının İnsan Haklarını Geliştirmek için Kullanmak* (İngilizce)
- *Ortadoğu'da Cinselliği Çözümlemek: Zorluklar ve Söylemler* (İngilizce)
- *Savaş, Kuşatma ve Lübnan* (İngilizce)
- *Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Toplumsal Cinsiyet, Cinsellik ve Ceza Kanunları: Karşılaştırmalı Çalışma* (İngilizce)
- *Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik* (Türkçe, Arapça, İngilizce)
- *Zina Türkiye'nin Avrupa Birliği Hedefini Nasıl Raydan Çıkarıyordu?* (İngilizce)
- *Türk Ceza Kanunu'nu Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısı ile Yeniden Yazmak: Başarılı Bir Kampanya Örneği* (İngilizce)
- *Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısından Türk Medeni ve Ceza Kanunu Reformları: İki Ulusal Kampanyanın Başarısı* (İngilizce)
- *Türkiye'de Kadının Yeni Yasal Statüsü* (İngilizce)
- *Emek Piyasasında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Doğru: İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırma Politikaları*

Ulusal ve uluslararası birçok ağı dahil olan Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği, aşağıda yer alan örgütlerle birlikte savunuculuk ve kampanya çalışmaları yürütmektedir:

Uluslararası İşbirlikleri ve Dayanışma Ağları

- Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (AWID)
- Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR)
- İnsan Hakları Eğitimi için Küresel Koalisyon (Global Coalition for Human Rights Education)
- Cinsellik ve Doğurganlık Sağlığı ve Hakları, Nüfus ve Kalkınma için Avrupa STK'ları (EuroNGOs)
- Kahire +20 ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Platformu
- Kadınların Temel Grubu (WMG)
- Kadının Statüsü Komisyonu Kadın Hakları Çalışma Grubu (WRC)

Türkiye'deki İşbirlikleri ve Dayanışma Ağları

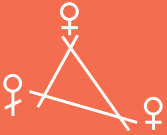
- Şiddete Son Platformu
- Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Ağı
- İstanbul Sözleşmesi Türkiye İzleme Platformu
- Kadın Koalisyonu
- Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi (KEİG)
- TCK Kadın Platformu

* 1994 yılından bu yana yayınladığımız kitap, kitapçık ve araştırma makalelerimizin tam listesine www.kadinininsanhaklari.org adresinden ulaşılabilir veya temin etmek istediğiniz yayınlar için bizimle infokih@wwhr.org veya newways@wwhr.org adreslerinden e-posta ile iletişime geçebilirsiniz.

HAKLARIMIZ İÇİN DAYANIŞMAYA, EŞİTLİK İÇİN MÜCADELEYE

**KADININ İNSAN HAKLARI
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ**

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği
İnönü Caddesi, No: 29/6 Saadet Apt. Gümüşsuyu, Beyoğlu, 34437, İstanbul
Telefon: +90 212 251 00 29
Faks: +90 212 251 00 65
E-posta: infokih@wwhr.org / newways@wwhr.org
www.kadininsanhaklari.org / www.wwhr.org

[/KadininInsanHaklariYeniCozumler](https://www.facebook.com/KadininInsanHaklariYeniCozumler) [@kadinih](https://twitter.com/kadinih) [@kadinih](https://www.instagram.com/kadinih)